

Notulen Algemene ledenvergadering, Vergadercentrum Vredenburg, 29 maart 2014

Leden

Aanwezig: circa 50 mensen, waarvan naar schatting 25 leden (incl. bestuur)

Bestuur

Aanwezig: Joost Tinbergen², Christiaan Both¹, Peter Milders², Henk van der Jeugd¹, Ekko Smith, Sjoerd Duijns, Ruben Fijn¹, Gerrit Gerritse², Berber de Jong, Robert Kwak¹, Janne Ouwehand, Erwin de Visser.

1: nieuw toegetreden

2: afgetreden

Afwezig: geen, alle bestuursleden waren aanwezig

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter, Joost Tinbergen, heet de aanwezigen van harte welkom. De agenda wordt vastgesteld. Er zijn geen nieuwe punten.

2. Mededelingen

Er is één mededeling. Frank de Miranda licht de nieuw opgerichte AKN toe. Deze is eind 2012 opgericht als sectie van de NOU. De AKN borduurt voort op de beëindigde CNV. Binnen de AKN wil men zaken meer gestructureerd aanpakken, hoewel er wel oog blijft voor het 'erfgoed' van de CNV. Een belangrijke vraagstelling voor de AKN is: Welke vogelpopulaties trekken in Nederland door en overwinteren hier? In oude publicaties worden dikwijls soms aannames gemaakt over het voorkomen van bepaalde taxa die niet gestaafd zijn met recente gegevens. De AKN heeft veel belangstelling voor vogeltrek, en gaat ook in het buitenland kijken, bijvoorbeeld in de Kaukasus. Daarnaast heeft de AKN interesse voor de vroege Nederlandse ornithologen. Hoe deden die onderzoek? Hoe was de samenwerking met de professionele onderzoekers? Wat zouden we daarvan kunnen leren en wellicht gebruiken binnen de vernieuwingsslag binnen de NOU? Er is ook aandacht voor de oude archieven van deze pioniers. Wat is de waarde van die verzamelingen en hoe kunnen we ze bewaren? Om dit te onderzoeken zijn subsidies verkregen van de NOU, VBN en PBCF.

3. Goedkeuring notulen ALV 23 maart 2013

De notulen worden goedgekeurd. Er zijn ook geen opmerkingen naar aanleiding van de tekst van de notulen. Inhoudelijk is er één opmerking:

Pagina 3: Aan welke projecten kan de 46k euro worden besteed? De voorzitter antwoordt dat hij dit nog niet weet.

4. Goedkeuring jaarverslag 2013

Het jaarverslag wordt goedgekeurd. De voorzitter noemt nogmaals de belangrijkste punten uit het jaarverslag: de website moet worden verbeterd, er is een aantal nieuwe redactieleden voor Ardea en Limosa.

Er wordt gevraagd welke tijdschriften in de NOU bibliotheek bij Sovon staan en of er aan nieuwe tijdschriften ruilabonnementen voor Ardea en Limosa worden aangeboden. De voorzitter vermoedt dat dat niet gebeurt en zal er achteraan gaan.

5. Financiën

- a. Verslag kascommissie (Ton Bode, Rinse Wassenaar) door Penningmeester Ekko Smith. Op 11 februari 2014 is de kas gecontroleerd, er zijn geen onregelmatigheden gevonden, de administratie is in orde bevonden. Er wordt gevraagd of er voldoende continuïteit in de taak van de penningmeester zit. Antwoord: ja.
- b. Goedkeuring jaarrekening 2013. Het ledenaantal loopt langzaam terug, maar financieel geeft dit geen problemen. De inkomsten van BioOne zijn weer gestegen. Na rato van het aantal hits op Ardea worden we uitbetaald. Daar houdt de NOU 3000 euro aan over op de jaarrekening terwijl nog eens 6000 euro uit de BioOne opbrengsten naar de reserve voor Ardea zijn gegaan.
De financiële positie van de NOU is momenteel redelijk goed. Op de balans staat redelijk wat reserve, de contributie is lang niet verhoogd, wat mogelijk was doordat er kosten zijn bespaard. Er wordt een post van 10.000 euro gereserveerd voor een speciale uitgave van Ardea. Meestal worden dit soort speciale edities extern gefinancierd, zodat de reserve vaak blijft staan. Daarnaast is er een toekomstreserve voor Ardea van 11.000. Deze zal de komende jaren worden ingezet om Ardea om te vormen. Er is een eigen vermogen van 50.000, daarmee kunnen we ruim een jaar vooruit als alle inkomsten zouden wegvallen.
- c. Décharge van het bestuur wordt verleend.
- d. Kascommissielid Rinse Wassenaar wordt herbenoemd. De termijn van Ton Bode is vol en Ton treed af. Jan Schoppers is de enige kandidaat en wordt benoemd tot nieuw lid van de kascommissie.
- e. De begroting en de tarieven voor 2014 zijn ter informatie ook in de vergadering verspreid. Er is een begrotingsoverschot van 4.000. De tarieven voor NOU leden en voor Limosa blijven ook in 2014 ongewijzigd. De buitenlandse abonnementen worden iets verhoogd vanwege stijgende portokosten.

6. Voortgang Ardea en Limosa

Gerrit Gerritse neemt het afgelopen jaar wat betreft *Limosa* door. Het was een fantastisch jaar, met onder meer het prachtige akkervogelnummer. In 2013 kwamen er maar liefst 256 pagina's uit, wat meer is dan normaal. Er is een 4^e nummer in 2013 verschenen, wat niet vaak gebeurt. Het verschijnen van *Limosa* kwam wat moeizaam op gang, maar daarna ging het beter. De inhoud was gevarieerd. We komen uit een mindere periode, die o.a. door kopijgebrek gekenmerkt werd. Nu staat *Limosa* weer als huis, en de oplage stijgt! In 2013 was deze 1850. In 2014 gaat er ook in België geadverteerd worden voor *Limosa*, binnenkort verwachten we over de 2000 te gaan.

Joost Tinbergen licht het afgelopen jaar voor *Ardea* toe. *Ardea* blijft moeilijk in de lucht te houden. Het is jaren lang getrokken door Rob Bijlsma en Jouke Prop. Veel mensen vinden *Ardea* en aantrekkelijk blad, maar er is ook kritiek. Veel 'vrijwillige' ornithologen vinden de artikelen moeilijk en ontoegankelijk. RB wilde aanvankelijk stoppen met het hoofdredacteurschap om meer tijd over te houden voor andere zaken. Een geschikte vervanger werd echter niet gevonden. Gelukkig is er een mooie oplossing gevonden: Theunis Piersma, Bart Kempnaers en RB hebben besloten gezamenlijk de hoofdredactie te doen, wat de redding van *Ardea* heeft betekend. Net toen het gevaar was geweken besloot Jouke Prop na vele jaren van noeste arbeid te stoppen met het eindredactiewerk om zich te kunnen wijden aan het schrijven van een boek. Popko Wiersma heeft het stokje van Jouke overgenomen. Door deze overgang is er even een dipje geweest, maar er liggen nu veel artikelen die klaar zijn voor publicatie. De wens is om 3 nummers per jaar uit te brengen. Onderzocht wordt nog of dat te financieren is.. Jouke wordt zeer hartelijk bedankt voor zijn inzet en krijgt twee cadeautjes: het boek *Polar Bears* en een (nacht)camera met bewegingssensor waarmee hij ijsberen en andere dieren zal kunnen vastleggen.

Jouke neemt hierna kort het woord: Hij wil meer tijd gaan steken in onderzoek naar ijsberen. Het werk voor *Ardea* was alleen mogelijk door de goede samenwerking met de gehele redactie. Ook de rol van Dick Visser, die de opmaak en het contact met de drukkers verzorgde, was erg belangrijk. Dick is namelijk een zeer goede onderhandelaar, en dankzij zijn scherpe prijsonderhandelingen lukte het telkens weer de prijs van het drukken sterk te drukken! Het is Jouke opgevallen dat twee

voormalige drukkers van *Ardea* inmiddels failliet zijn gegaan, maar of hier een oorzakelijk verband met de onderhandelingen van Dick aan ten grondslag ligt wil hij in het midden laten.

Wouter Vansteelant vraagt of *Limosa* ook digitaal wordt uitgeven? Is er wellicht een rol voor crowdfunding? Hij stelt voor het blad vrij beschikbaar te stellen voor iedereen met de mogelijkheid een vrijwillige bijdrage over te maken. Vlamingen zien *Limosa* als een zeer goed magazine. Ekko Smith reageert: digitaal kan wel maar dan moeten er eerst een betere website komen, en die moet heel betrouwbaar zijn. Daarvoor hebben we een nieuwe websitebeheerder nodig. Nu al zijn artikelen ouder dan 5 jaar vrij toegankelijk, dit kan 3 jaar worden. Het verdienmodel is echter gebaseerd op abonnees, en we hebben op dit moment een gebrek aan kennis over de alternatieven. Of vrije verspreiding met vrijwillige bijdragen voldoende zal opleveren om de kosten te dekken zou eerst onderzocht moeten worden. Wouter merkt nog op dat vrije toegang tot het blad belangrijk kan zijn om nieuwe mensen geïnteresseerd te krijgen voor het blad en de activiteiten van de NOU. Wouter ziet ook een belangrijke rol voor *Ardea* om goede verhalen te publiceren die niet bij andere tijdschriften door het review proces komen omdat ze te beschrijvend zijn. Deze rol wordt door de redactie ook onderkend.

Jelle van Dijk haakt hier op in en stelt dat het ledenaantal van de NOU *moet* stijgen, omdat dat ook het aantal lezers van *Ardea* zal doen stijgen. Hij vraagt zich af of we *Ardea* niet wat meer moeten losweken van de NOU. Er kan ook meer aandacht voor *Ardea* gegenereerd worden door de inhoud kenbaar te maken via andere media en organisaties. Janne Ouwehand merkt op dat er al een loskoppeling is via BioOne, maar dat dit vooral voor het internationale publiek geldt. Zowel het draagvlak voor het blad als de inkomsten zijn hierdoor gestegen.

Romke Kleefstra: Kees Koffijberg is na 20 jaar gestopt als redactielid van *Limosa*, Maja Roodbergen volgt hem op. Het volgende themanummer (een dubbel nummer) zal gewijd zijn aan *tracking* technieken.

7. Herbenaaming bestuursleden en benoeming nieuwe bestuursleden.

Voorgesteld als nieuw bestuurslid en voorzitter wordt Christiaan Both, hoogleraar dierecologie aan de Universiteit Groningen. Er zijn geen tegenkandidaten. CB neemt vanaf dit moment de vergadering over.

Voorgesteld als nieuw bestuurslid en secretaris wordt Henk van der Jeugd, Hoofd Vogeltrekstation van het NIOO-KNAW.

Voorgesteld worden als nieuwe bestuursleden Robert Kwak, Hoofd afdeling Bescherming bij Vogelbescherming Nederland, en Ruben Fijn, onderzoeker bij Bureau Waardenburg. Het bestuur is nog op zoek naar een bestuurslid vanuit Sovon.

Alle nieuwe bestuursleden worden goedgekeurd.

De volgende bestuursleden treden per heden af: Joost Tinbergen (voorzitter), Peter Milders (secretaris) en Gerrit Gerritsen. Ekko Smith spreekt de vertrekkende bestuursleden toe:

“Als enig zittend blijvend oude knar richt ik me vooral tot de oude knarren Joost en Gerrit”. Joost heeft de lijn van Rudi Drent proberen voort te zetten, en heeft gestreefd naar vernieuwing. Dat is gelukt: er is een goede discussie op gang gekomen en er zijn veel goede ideeën naar voren gebracht om de NOU te vernieuwen. NOU 2.0 is in de maak! JT krijgt appeltaart en krijgt als afscheidscadeau het boek *Ten Thousand Birds*. JT zegt dank aan “een geweldig bestuur”.

Gerrit heeft ook een belangrijke rol gespeeld bij het slaan van de brug tussen professionele leden en vrijwilligers. *Limosa* is daarbij een belangrijk middel. Gerrit heeft altijd veel voor *Limosa* gedaan. GG krijgt een gele taart met kuikens en het boek *De Skrieze Maaitid* van Ysbrand Galama.

Peter Milders heeft niet zo lang in het bestuur gezeten, en was een relatieve buitenstaander. Dat bleek zeer nuttig, want Peter kijkt anders tegen zaken aan hetgeen verhelderend werkt. Peter heeft een initiërende rol gespeeld bij de bezinning van de NOU. Peter was soms pessimistisch over de

toekomst van de NOU en kritisch over de rol die deze moet spelen, en heeft daarmee een heel belangrijke bijdrage geleverd aan de discussie. Peter krijgt een cake en het boek *Het Lied van de Dodo* van David Quammen.

Er is een groot applaus voor de drie vertrekkende bestuursleden vanuit de zaal.

8. Bestuursbeleid en toekomstige ontwikkelingen NOU

Op 25 januari jl. heeft het bestuur een groep ornithologen gepolst over de toekomst van een gezamenlijke ornithologische vereniging en haar tijdschriften *Ardea* en *Limosa*. De 30 aanwezige ornithologen vonden in grote meerderheid de NOU belangrijk als platform voor vogelonderzoek van professionals en amateurs, maar gaven ook aan dat de vereniging haar activiteiten moet aanpassen aan de huidige behoefte. Er is gesproken over (1) een (1 of 2) jaarlijkse meerdaagse vogelonderzoekconferentie, met goede inhoud en genoeg mogelijkheid elkaar te spreken, (2) verbetering van de website als belangrijk portaal voor vogelonderzoek in Nederland, (3) meer aansprekende activiteiten om jongeren bij vogelonderzoek te betrekken, en (4) betere mogelijkheden om amateurs te ondersteunen bij hun onderzoek.

De voorzitter vraagt de zaal om reacties. De discussie spitst zich toe op drie zaken:

CB: wat kan de rol van de NOU in het citizen science landschap zijn?

RB: Het inschakelen van amateurs bij het onderzoek moet via Sovon plaatsvinden. Het werk dat de Sovon tellers doen moet meer diepgang krijgen. Dat kan echter niet iedereen, je moet wel de echt geïnteresseerden specifiek *targeten*. Robert Kwak: VBN doet al veel samen met Sovon en het opleiden van tellers past daar ook in. Een bestuurslid vanuit Sovon is daarom heel belangrijk.

WvS: De NOU moet de kwaliteit van *citizen science* bewaken en een mediator zijn tussen onderzoekers en vrijwilligers. Er moet worden nagedacht over de wetenschappelijke vragen waarbij *citizen science* een rol kan spelen en wie daar aan kan bijdragen. Een goed voorbeeld is [kickstarter](#): dat is een crowdsourcing project waar je een project kunt aanmelden en deelnemers zoeken. Bijvoorbeeld: "wij zoeken 30 mensen die aan een bepaald project willen bijdragen". Als de 30 mensen gevonden zijn kun je bij elkaar komen en gezamenlijk het project opzetten. Nieuwe technieken kunnen een grote rol spelen bij het betrekken van grote aantallen vrijwilligers bij het onderzoek via allerlei apps en moderne communicatie. De NOU moet daar gebruik van maken.

Er wordt op gewezen dat nieuw onderzoek met vrijwilligers niet als de 'jaar van' projecten moet worden, maar dat het substantiëler dient te zijn. Je moet niet de amateurs bezig willen houden, maar nadenken waar amateurs echt een bruikbare bijdrage kunnen leveren aan je onderzoek. WvS ziet een mogelijkheid een combinatie met Vlaanderen op te zetten.

WvS: We moeten niet vergeten dat er nu al heel veel projecten zijn waar vrijwilligers een belangrijke bijdrage aan leveren, de kunst is dat bij elkaar te brengen. Hij vraagt zich af of Vogelwerkgroepen een belangrijke rol kunnen spelen, bijvoorbeeld door een soort te adopteren en daar onderzoek aan te doen? CB: het gaat toch vaak om individuen die iets gaan trekken, één enthousiaste persoon kan soms een hele groep mobiliseren.

CB: Ik hoop dat onze rol meer kan zijn dan een mediator. De NOU moet inspiratie bieden. Dat zou kunnen door een jaarlijks, meerdaags vogelcongres op te zetten. Zijn er mogelijkheden voor een dergelijk congres?

Er wordt geopperd dat Nederland te klein is voor een dergelijk congres, dat is leuk voor de professionals maar niet voor vrijwilligers. Er zullen niet veel vrijwilligers komen, die ook afgeschrikt kunnen worden door de hoge kosten van een dergelijk congres. Berber vraagt zich af of er überhaupt interesse is voor zo'n congres in plaats van d. tweede lezingendag.

De optie om het congres te koppelen aan de Landelijke Dag krijgt weinig steun, met de volgende argumenten: Om de netwerkfunctie van het congres te laten werken heb je een weekend nodig met

veel tijd en ruimte, met een koppeling aan de LD lukt dat niet. Op de LD heeft iedereen veel te veel te doen. tijdens een tweedaags congres kun je echt met mensen in gesprek gaan. Tijdens en congres kun je workshops organiseren in de avond, op een speelse manier. Het is ook mogelijk het congres te combineren met een excursie. De BTO organiseert al een dergelijk congres en dat gaat heel goed, het wordt goed bezocht. Ook de DOG heeft zo'n congres met circa 300 deelnemers. Wel wordt opgemerkt dat die landen geen Landelijke Dag ernaast hebben, is er wel ruimte voor die beide evenementen?

Tenslotte is er nog een discussie over de legitimiteit van de nieuwe rol die de NOU voor zichzelf ziet.

Maja Roodbergen vraagt zich af waarom de NOU dit allemaal wil? Jan van der Winden kaatst de bal terug: wat wil jij? We moeten allemaal goed nadenken over wat we met de NOU willen. Maja heeft de indruk dat er vooral middelen worden genoemd, maar geen concreet doel. Joost Tinbergen stelt: we constateren dat we meer waarnemingen willen hebben waar we vrijwilligers bij nodig hebben, dus zoeken we naar manieren waarop dat kan. Dus proberen we het onderzoek te verbeteren door er meer mensen bij te betrekken. Daarnaast is ook opleiding een legitiem doel op zich. CB is het daarmee eens en maakt zich zorgen over de geringe veldkennis van nieuwe studenten en AiO's die bij de RUG beginnen. Hij vindt dat de NOU daarin moet investeren. Vroeger kwamen studenten uit de jeugdbond en hadden al een schat aan kennis en ervaring. We moeten dus investeren in de toekomst. Dit krijgt bijval uit de zaal.

Romke Kleefstra vindt dat we als NOU ook wat te vertellen hebben, en dat we dat moeten uitdragen. De NOU kan mensen laten zien hoe ze hun eigen werk als amateur kunnen verbeteren. Maar daar moeten we wel handreikingen voor doen. Stefan Sand brengt hier tegenin dat de drempel voor veel mensen te hoog is. De NOU wordt gezien als een organisatie van professionals, het is te moeilijk. Dus moeten we ons anders profileren.

Jan Schoppers stelt dat de velddagen van de NOU juist met dat doel zijn opgezet, om de mensen te bereiken. Hij vraagt zich af hoeveel animo hier voor is. Sjoerd Duijns antwoordt dat er tot nu toe nog weinig reacties zijn, maar dat we ook maar net begonnen zijn. Rob Bijlsma reageert: je moet er op duiken, niet passief zijn! WvS beaamt dit, persoonlijk contact is inderdaad essentieel, naast het vertrouwen op moderne technieken. We moeten volgens hem ook gebruik maken van 'nieuwe tijd'.

Er wordt opnieuw op gewezen dat ook de NOU website zal moeten veranderen, laagdrempeliger worden en moderner ogen. Er wordt geopperd alle professionele onderzoekers te verplichten een publieksvriendelijk deel op de NOU website te zetten. Juist de NOU moet de link tussen professionals / universiteiten met vrijwilligers slaan. De website speelt daar een cruciale rol in. Volgens Janne Ouwehand zal ook de nieuwe opzet van *Ardea* daar een rol in gaan spelen, waarbij er naar gestreefd gaat worden meer beschrijvende verhalen over onderzoek door vrijwilligers te plaatsen. Rob Bijlsma merkt daar bij op dat je de mensen wel aan de hand moet nemen, mensen publiceren niet uit zichzelf hun beschrijvende veldverhalen. De redactie gaat mensen daarvoor gericht benaderen en eerst helpen, dan hebben lezers voorbeelden, en daarna moet het vanzelf gaan.

Rinse sluit af met de vraag of er al iemand in het bestuur is die tips en ideeën over de vernieuwing van de NOU gaat verzamelen? Christiaan Both biedt aan dat iedereen zijn ideeën naar hem kan sturen en sluit daarmee de discussie af.

9. Rondvraag

Er zijn geen vragen

10. Sluiting

Christiaan Both sluit de vergadering en bedankt het bestuur.

Getekend op 29 maart 2014

Voorzitter

Secretaris